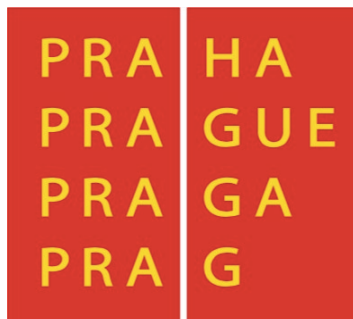

Minimální preventivní program

Domu dětí a mládeže hlavního města Prahy

Platný od 1. 1. 2023

Ing. Mgr. Libor Bezděk

Cíl:

Cílem DDM hl. m. Prahy je zajistit podnětné a bezpečné prostředí pro děti, mládež a dospělé a zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem.

Zaměření preventivního programu:

Preventivní program je zaměřen zejména na děti a mládež (MŠ, ZŠ, SŠ), účastníky pravidelné a příležitostné činnosti, pobytových akcí.

Základním principem primární prevence rizikového chování je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností, včetně zvládnání zátěžových situací osobnosti.

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování, kyberšikany,
- b) absence v zájmových útvarech,
- c) kriminality (drobné krádeže), delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- g) netholismu (virtuální závislosti) a patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí,
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí,
- l) spektrum poruchy příjmu potravy.

Druhy primární prevence:

Rizikovému chování lze předejít vhodným nastavením specifické a nespecifické primární prevence.

Specifická primární prevence obsahuje takové aktivity a programy, které jsou zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na účastníky činnosti DDM, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve školském zařízení nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl, dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Dochází tak k osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.

Je třeba klást důraz na:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání,
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku,
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty,
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí,
- mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Čím se vyznačujeme:

- Disponujeme širokou nabídkou volnočasových aktivit. Zajišťujeme pravidelné zájmové útvary, organizujeme tábory (pobytové i příměstské), soutěže, vzdělávací programy a kurzy. Pracujeme s dětmi v otevřených klubech pro volně přichozí.
- Podporujeme otevřenost, přátelskou atmosféru a zdravý životní styl. Směřujeme k rovnováze odborných a sociálních dovedností. Stavíme na principech dobrovolnosti a aktivního zapojení do zájmového vzdělávání.
- Všechna pracoviště DDM hl. m. Prahy jsou bezpečnými místy pro účastníky zájmového vzdělávání i zaměstnance.
- Vztahy mezi zaměstnanci a účastníky jsou založeny na vzájemné úctě, toleranci a otevřené komunikaci.
- Systematicky vzděláváme pedagogy DDM hl. m. Prahy.

Jak rozvíjíme v naší činnosti primární prevenci:

Metody a formy využívané pedagogy při činnosti DDM hl. m. Prahy, které se zaměří na posilování těchto oblastí:

- Společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi účastníky činnosti DDM a pedagogy.
- Začlenění nově přichozích a méně průbojných účastníků zájmového vzdělávání do skupiny.
- Zvyšování zdravého sebevědomí dětí, žáků, studentů a ostatních účastníků.
- Trénování odpovědnosti za vlastní rozhodnutí.
- Posilování umění vyrovnat se s neúspěchem.
- Zvládání náročných fyzických a duševních situací.
- Vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů (včetně dětí se specifickými vzdělávacími potřebami) – případná spolupráce s asistenty pedagoga.
- Nacvičování vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, upevňování vztahů ve skupině.
- Rozvíjení schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty, umění říci “ne”.
- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve skupině a vzájemné poznávání.
- Soustředění na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve skupině.
- Kladení důrazu na spolupráci s rodiči, v případě potřeby i s odborníky a školou.
- Posilování schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování).
- Sdílení příkladů dobré praxe a výměna zkušeností v rámci odbornostních setkání napříč středisky DDM hl. m. Prahy, společného DVPP a pedagogických rad.
- Podporování možnosti využití supervize a vzájemných hospitací.
- Vytváření příjemného a bezpečného prostředí na jednotlivých pracovištích pro pedagogy i ostatní účastníky.
- Nabízením seminářů pro rodiče vedené psychologem, či jiným odborníkem zaměřených na problematiku sociálně patologických jevů. Možné jsou i konzultace pro rodiče s pedagogy či jinými odborníky na danou problematiku.

Kdo a jak se podílí na zajištění prevence rizik:

Ředitel DDM hl. m. Prahy: Ing. Mgr. Libor Bezděk

Metodik prevence DDM hl. m. Prahy: Mgr. Magdalena Hříbalová – zástupce ředitele pro pedagogiku, Mgr. Lucie Hunalová

Psycholog spolupracující s DDM hl. m. Prahy.

Pedagogové DDM hl. m. Prahy – je kladen důraz na systematické a dlouhodobé vzdělávání pedagogů DDM hl. m. Prahy v oblasti komunikace, týmové spolupráce, práce s rodinou, pedagogického vedení dětí s problematickým chováním.

Ředitel SVČ

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celého zařízení a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití v zařízení. Řeší v případě potřeby vzniklé problémy za účasti rodičů, pedagogů, případně dalších odborníků na danou problematiku. Ředitel SVČ informuje pedagogické pracovníky o všech změnách, podmínkách

a vlivech na prevenci, ukládá povinnost zaměstnancům sledovat a dodržovat minimální preventivní program zařízení.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s pedagogy v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s rodiči a institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování v zařízení, dokumentuje průběh preventivní práce školského zařízení.

Psycholog

Je nápomocen při tvorbě minimálního preventivního programu a při řešení aktuálních situací – ve spolupráci s metodikem prevence, zástupcem ředitele pro pedagogiku, pedagogy a rodiči.

Pedagogové

Věnují se v rámci výchovy a vzdělávání rozvoji kompetencí účastníků aktivit školského zařízení v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou diagnostiku, konzultují případné problémy s metodikem prevence a zástupcem ředitele pro pedagogiku, navrhují spolu s ním vhodná opatření. Ve spolupráci s metodikem prevence jsou v kontaktu s rodiči, případně s odborníky na danou problematiku či školou. Jsou seznámeni s Minimálním preventivním programem DDM hl. m. Prahy.

Naše zkušenosti s rizikovým chováním:

S projevy rizikového chování v aktivitách DDM hl. m. Prahy se setkáváme jen sporadicky. Pedagogové řeší tyto projevy na základě svých pedagogických zkušeností, případně ve spolupráci s dalšími kolegy (DVPP DDM hl. m. Prahy je zaměřeno mj. na řešení uvedené problematiky) a prostřednictvím komunikace s rodiči nezletilých účastníků, případně se spolupracujícími odborníky. Nejčastěji se objevují drobné krádeže a projevy šikany, a to především v době letních prázdnin, kdy se aktivít účastní velké množství dětí, které nemají zažitě zkušenosti s našimi hodnotami a pravidly.

Způsob zjišťování rizikového chování:

Ke zjištění problematických a negativních jevů v DDM hl. m. Prahy jsou využívány především rozhovory s účastníky činnosti, dále zpětné vazby, dotazníkové metody a připomínky dětí. V neposlední řadě je pozorování a vyhodnocování dění ve skupině pedagogy. V případě potřeby se konají i setkání s rodiči. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby probíhá konzultace pedagoga s přímým nadřízeným, pedagogickou zástupkyní ředitele a metodikem prevence.

Doporučený postup v případě zjištění rizikového chování:

Při zjištění rizikového chování u účastníků činnosti DDM hl. m. Prahy budou provedena tato opatření: Zmapování a popis situace.

Vyhodnocení situace – zaměření se na problematické projevy, koho se týkají, jaké jsou příčiny a následky.

Písemný záznam o dané situaci a jejím řešení.

Provedení opatření k odstranění rizikového chování, případně opatření, která zabrání možnému opakování situace.

Následné monitorování a vyhodnocení správnosti postupu.

Tyto úkony provádí vždy konkrétní pedagog, v jehož kroužku, táboře, činnosti apod. k dané situaci došlo, ve spolupráci s vedoucím oddělení a zástupcem ředitele střediska DDM hl. m. Prahy a metodikem prevence a zástupcem ředitele pro pedagogiku. V případě potřeby přizvou odborníky – spolupracujícího psychologa, kouče, či další konzultanty.

Situace je zaznamenána písemně do Záznamu o problémové situaci (viz příloha), který je uložen u metodika prevence a v informačním systému na cloudu přístupným pedagogům DDM hl. m. Prahy.

Tyto zprávy jsou monitorovány a vyhodnocovány vedením DDM hl. m. Prahy ve spolupráci s metodikem prevence.

Vyhodnocování účinnosti Minimálního preventivního programu DDM hl. m. Prahy:

Zapojeny jsou všechny skupiny – pedagogové, spolupracující odborníci, děti i rodiče.

Zjišťování zpětné vazby vedoucími zájmových útvarů, příměstských táborů a pobytových akcí – a to jak ústní, tak i písemně, mj. vyjádření k pocitu bezpečí. Dotazovány jsou děti případně i rodiče.

Pozorování dění ve skupině a vyhodnocování aktivit, směřující k prevenci rizikového chování.

K tomu napomáhá systematické vzdělávání pedagogů DDM hl. m. Prahy (včetně externích) směřující ke kompetenci správně vyhodnotit dění ve skupině.

Rekapitulace školního roku – po pololetích a po prázdninových akcích s cíli zmapovat situace vyžadující zvláštní pozornost a zaznamenat aktivity (kvalitativní i kvantitativní) napomáhající minimalizovat problémové jevy.

Zpracování výstupu z případných „Záznamů o problémové situaci“ a jejich řešení.

Za vyhodnocení zodpovídá metodik prevence, na základě všech těchto poznatků budou přijímána potřebná opatření vedením DDM hl. m. Prahy.

Preventivní program DDM hl. m. Prahy nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2023

.....

ředitel DDM hl. m. Prahy

Záznam o problémové situaci v DDM hl. m. Prahy

Středisko DDM hl. m. Prahy:

Datum záznamu:

Zodpovědná osoba, která situaci zachytila:

Kdy a kde k situaci došlo (popis):

Zapojené osoby (účastníci činnosti):

Popis situace:

Řešení situace:

Vyvození závěrů:

Prizvání kolegové či odborníci:

Zapsal metodik prevence: